Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0822U100989

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 22-11-2022

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кінащук Анастасія Володимирівна
2. Kinashchuk Anastasia V.

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCHID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 035

Назва наукової спеціальності: Гуманітарні науки. Філологія

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 18-11-2022

Спеціальність за освітою: Мова і література

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 11.051.044

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, буд. 21, м. Вінниця, Вінницький р-н., Вінницька обл., 21021, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Рівненський державний гуманітарний університет

Код за ЄДРПОУ: 25736989

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, буд. 12, м. Рівне, Рівненський р-н., Рівненська обл., 33028, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 16.21.33, 16.21.47.03, 16.21.51

Тема дисертації:

1. Семантичні моделі ірраціональної лексики в англійській, німецькій та українській мовах
2. Semantic models of irrational vocabulary in the English, German and Ukrainian languages

Реферат:

1. Поняття ірраціональної лексики відображає семантичний клас ірраціональних лексем, що презентують такі аспекти світосприйняття, що не пов'язані з раціональним мисленням людини та виникають без участі розуму людини. Такий семантичний клас виокремлений в англійській, німецькій та українській мовах методом репрезентативної вибірки. Наукова новизна дослідження полягає у зіставному вивченні семантичних моделей ірраціональної лексики в англійській, німецькій та українській мовах у семантико-когнітивному та семантико-функційному аспектах. Уперше представлено модель прототипної ірраціональної ситуації, яка дає можливість визначити концептуалізацію ірраціональності носіями англійської, німецької та української мов. Відповідно до виокремлених семантико-когнітивних моделей

досліджуваний лексичний матеріал уперше подано як концепт ІРРАЦІОНАЛЬНІСТЬ, у якому визначено ядро, ближню внутрішню, ближню зовнішню, дальню і крайню периферії. Подальшого розвитку дослідження концепту набуло на предмет етимологічного аналізу ключового слова-репрезентанта, характеристики образного компонента, інформаційного змісту та інтерпретаційного поля концепту. Новим є виокремлення лексико-семантичних груп номінативного поля концепту, дослідження дериваційного поля концепту, а також гіпо-гіперонімічних та синонімічних відношень у номінативному полі. Уперше описано образ-схематичні моделі, проаналізовано концептуальні метафори семантики ірраціональної лексики та моделі семантичної деривації ірраціональної лексики в англійській, німецькій та українській мовах у зіставному аспекті. Відповідно до семантико-функційних моделей уперше представлено п'ять тематичних груп предикатів на позначення набуття ірраціонального стану, вияву ірраціонального стану, ірраціональної поведінки, ірраціонального сприйняття, зумовленого ірраціонального стану з подальшим аналізом предикатно-актантних моделей кожної з груп. У дослідженні уперше здійснено зіставний аналіз семантики ірраціональної лексики англійської, німецької та української мов та встановлено подібності й відмінності щодо сприйняття поняття «ірраціональність» у носіїв різних мов. Теоретичне значення отриманих результатів полягає у виокремленні семантико-когнітивних та семантико-функційних моделей ірраціональної лексики на матеріалі англійської, німецької та української мов у зіставному аспекті, а також у розширенні теоретико-методологічних засад моделювання семантики ірраціональної лексики з використанням моделі ірраціональної ситуації та уточненням понять семантичної моделі, концепту, образ-схеми, концептуальної метафори, моделі семантичної деривації, предиката, актанта і специфікатора. Практична цінність роботи полягає у тому, що результати дослідження можуть бути використані для розробки теоретичних курсів та спецкурсів з когнітивної лінгвістики, функційного та зіставного мовознавства, лінгвістичної семантики, концептуального аналізу, образ-схематичного, метафоричного та предикатно-актантного аналізу, а також для створення навчально-методичних посібників для здобувачів вищої освіти на першому, другому та третьому рівнях освіти філологічних спеціальностей. Матеріал дослідження стане у нагоді при укладанні лексикографічних довідників та словників-довідників англійської, німецької та української мов.

2. The notion of irrational vocabulary defines semantic class of irrational lexemes presenting the aspects of world perception that do not concern with human's rational thinking and occur without the participation of human's mind. Such semantic class is singled out in the English, German and Ukrainian languages with the method of representative selection. The originality of thesis concerns with the comparative research of semantic models of irrational vocabulary in the English, German and Ukrainian languages in semantic-cognitive and semantic-functional aspects. The model of prototypical irrational situation is examined for the first time. This model enables to define the conceptualization of irrationality by native speakers of the English, German and Ukrainian languages. According to the semantic-cognitive models singled out by the author researched lexical material is presented as a concept of IRRATIONALITY for the first time. This concept contains the core, closer internal, closer external, further and extreme periphery. The study of the concept has got its further development in the aspect of etymological analysis of keyword-representative, characteristic of the image component, informational content, and interpretative field. The author suggests new lexical and semantic groups of nominative concept field, the research of derivational concept, and also hypo-hyperonymic and synonymic relations in a nominative field. For the first time it is presented image-scheme models, analyzed conceptual metaphors of the irrational vocabulary semantics and semantic derivation models of irrational vocabulary in the English, German and Ukrainian languages in comparative aspect. According to the semantic-functional models it is presented for the first time five thematic groups of the predicates to denote the process of irrational state acquisition, irrational state demonstration, irrational behavior, and irrational perception caused with the irrational state with the following analysis of the predicate and actant models in each of the groups. For the first time it is analyzed the semantics of irrational vocabulary in the comparative aspect in the English, German and Ukrainian languages. It is established similarities and differences towards the perception of the notion of irrationality for the native speakers of different languages. Theoretical importance of the obtained results deals with the defined semantic-cognitive and semantic-functional

models of irrational vocabulary on the base of the English, German, and Ukrainian languages in a comparative aspect. Theoretical significance concerns with the enrichment of theoretical and methodological fundamentals of semantics modeling of irrational vocabulary using a situation model and specifying the notions of semantic model, concept, image-schemes, conceptual metaphors, model of semantic derivation, predicate, actant and specifier. Practical value concerns with the use of research results to develop theoretical courses and special courses in cognitive linguistics, functional and comparative linguistics, linguistic semantics, conceptual analysis, image-scheme, metaphorical and predicate-actant analysis, and also to develop teaching aids for education applicants at the first, second and third educational degrees of philological specialties. The use of research material will help while lexicographical guides and guide-dictionaries developing of the English, German and Ukrainian languages.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Деменчук Олег Володимирович
2. Demenchuk Oleh Volodymyrovych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCHID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пянковська Ірина Володимирівна
2. Piankovska Irina Volodymyrivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCHID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Іваницька Наталя Борисівна
2. Ivanytska Natalia Borysivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCHID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кравченко Елла Олександрівна
2. Kravchenko Ella Oleksandrivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCHID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коваль Людмила Михайлівна
2. Koval Liudmyla Mykhailivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCHID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Загнітко Анатолій Панасович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Загнітко Анатолій Панасович
Відповідальний за підготовку облікових документів	
Реєстратор	

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Т.А.